

Bygnings- og eiendomsdata

Fylke:	Rogaland
Kommune:	1103/Stavanger
Opprinnelig funksjon:	Bolig
Nåværende funksjon:	Barnevernsinstitusjon
Foreslått vernekategori:	Verneklasse 1, fredning
Totalt antall bygg:	2

Situasjonskart. Opphavsrett: Statsbygg.

Bygningsoversikt, omfang vern

Byggnr	Byggnavn	Oppført	Verneklasse	Omfang	GAB nr	Gnr/Bnr
12451	Villa Rød	1923	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør/Interiør	4548604	56/1558

Vern kompleks

Formål:	Formålet med fredning av Villa Rød med annekset er å sikre bygningen som eksempel på et barnehjem for jenter etablert i en eksisterende enebolig. Formålet er videre å bevare hovedbygningens tidstypiske og godt bevarte eksteriør, samt deler av interiøret som er opprinnelig og bidrar til det tidstypiske boligpreget. Videre å bevare annekset med sin barnevernstypiske nøkternhet og tydelige preg av soveromsfløy.
Begrunnelse:	Mange barnehjem ble etablert i eldre bolighus. Eneboliger og villaer er den bygningstypen som tallmessig er vanligst i bruk som barnevernsinstitusjoner. Samtidig er det vanskelig å framheve det spesifikke barnevernshistoriske gjennom vern av slike bolighus. Villa Rød kombinerer det anonyme og generelle ved bolighuset, med en lang institusjonshistorie som barnehjem for jenter, og et lite tilbygg som ble oppført til barnevernsformål. Bygningen har også mer allminnelige kulturhistoriske kvaliteter, som ligger til grunn for at den er regulert til spesialområde bevaring. Særlig i første halvdel av 1900-tallet ble barnehjem ofte initiert, etablert og drevet av religiøse eller veldedige organisasjoner, eller av private, ofte gjennom private donasjoner. Villa Rød har barnevernshistorisk verdi som eksempel på barnehjem etablert i et eldre bolighus, av Frelsesarmeen.
Omfang:	Fredning omfatter hovedbygningens og anneksets eksteriør, samt deler av interiøret.

Beskrivelse kulturmiljø

Institusjonen heter pr. 05.2011 Stavanger barnevernsenter, avdeling Våland. Institusjonsvirksomheten her har hatt flere navn, deriblant Heimly vernehjem og Villa Rød som brukes i kulturminnedokumentasjonen her. Komplekset består av et bolighus fra 1923 med annekset (tilbygg) fra 1961 og garasje fra 1982. Tomten er skrånende med en enkel hage. Huset ligger i et boligområde med eneboliger på Våland, en bydel nær Stavanger sentrum.

Eiendomshistorikk

1923: Bygningen oppføres som enebolig i Rogalandsgaten 18.
 1961: Villaen kjøpes av Frelsesarmeen som flytter sin drift av Heimly vernehjem for unge kvinner hit. Frelsesarmeen hadde drevet Heimly fra 1938 i andre lokaler i Stavanger før de flyttet inn i Rogalandsgaten 18. Heimly vernehjem holdt opprinnelig til i Kirkebakken 20 og ble fra starten i 1918 til 1938 drevet av Stavanger Moralforening. I byggesaksdokumenter vdr etableringen i 1961 kalles hjemmet pikepensjonat, men noen år senere brukes navnet "Heimly" ungdomshjem.
 1961: Frelsesarmeen oppfører annekset (tilbygg) med soverom.
 1982: Garasje oppføres.
 1986: Frelsesarmeen legger ned sin drift og Rogaland fylkeskommune overtar lokalene og starter opp en ungdomsbasis. Den nedlegges i 1998 og bygningen blir stående tom frem til år 2000.
 2000: Barnevernsinstitusjonen Villa Rosa overtar lokalene og skifter navn til Villa Rød etter fargen på bygningen. Villa Rosa var en allerede eksisterende institusjon i Stavanger som trengte nye lokaler.
 2004: Eiendommen overtas av Staten.

Verneverdige bygg

Byggnr: 12451
GAB nr: 4548604
Navn: Villa Rød
Oppført: 1923

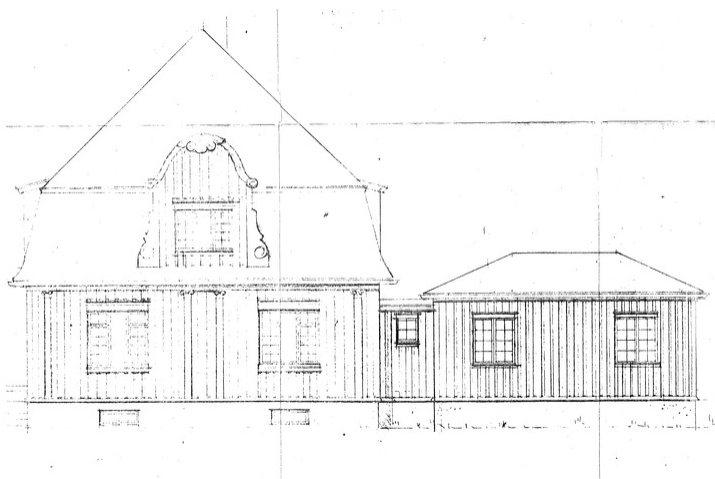
Villa Rød sett fra nordøst. Hovedinngangen helt til venstre i bildet.
Opphavsrett: Statsbygg.

Fasade mot Rogalandsgata. Opphavsrett: Statsbygg.

Villa Rød med annekset fra 1961. Opphavsrett: Statsbygg.

Fasadetening datert 30.12.1960. Opphavsrett: Stavanger kommune.

Anneks og hovedbygning. Opphavsrett: Statsbygg.

BYGNING 12451 Villa Rød

Kompleks 13944 Villa Rød

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	STATSBYGG VEST
GAB nr:	4548604
Gnr/bnr:	56/1558
Oppført:	1923
Byggherre:	
Arkitekt:	
Opprinnelig funksjon:	
Nåværende funksjon:	
Bygningsart:	
Regulering:	Regulert: Eiendommen ligger i trehusbyen, og er regulert til boligformål og bevaring.
Vernestatus:	Regulert til Spesialområde for bevaring etter Plan- og bygningsloven § 25.6

Utsnitt situasjonskart. Opphavsrett: Statsbygg.

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Opprinnelig enebolig. Trebygning med kvadratisk grunnplan, to etasjer, kjeller og loft, samt et mindre tilbygg i en etasje. Bygningen har høyt, valmet tak med fire arker, hvorav to har rikt dekorerte gavler. Stående rødmalt panel.

Første etasje inneholder inngangsparti, hall, kjøkken, spisestue og stue. Inngang og hall fremstår som opprinnelige. Overflater er gjennomgående fornyet. Trappen mellom 1. etg og kjeller er fra 2000. Trappen til 2. etg er opprinnelig.

Andre etasje inneholder soverom, bad og kontorer.

Annekset/tilbygget har en etasje, valmet tak og stående rødmalt panel. Annekset inneholder soverom, men planløsningen er noe endret fra opprinnelig.

Eiendommen/bygningen er regulert til spesialområde bevaring. Relevante reguleringsbestemmelser er følgende:

1.1 Store trær som vist på plan skal søkes bevart.

1.2 skal det tas hensyn til det enkelte byggs egenart slik at byggets opprinnelige arkitekturpreg, herunder materialbruk, blir ivarettatt,

2.2 Ved fornyelse/reparasjon, herunder utskifting av vinduer, fasadekledning, takteking o.l. skal det enkelte bygg søkes tilbakeført til sitt opprinnelige utseende. Spesielle detaljer skal bevares. (Sitat slutt).

Sammendrag bygningshistorie

Tilbygg og ombygginger i 1961 ved arkitekt H O Elgethun, Oslo.

Tegningssett fra 1960 viser også planer for tre soverom på loft (3.etg).

2. etg i den opprinnelige villaen ble i liten grad ombygd, da planløsningen fra før var soverom.

Bygningshistorikk

1923	Bygningen oppføres
1939	Installering av peis og endring av rom
1961	Oppføring av tilbygg og innvendige endringer i forbindelse med ny bruk som pikepensjonat.
2000	Tilbakeføring av vinduer

Vern

Formål: Formålet med fredning av Villa Rød med annekset er å sikre bygningen som eksempel på et barnehjem for jenter etablert i en eksisterende enebolig. Formålet er videre å bevare hovedbygningens tidstypiske og godt bevarte eksteriør, samt deler av interiøret som er opprinnelig og bidrar til det tidstypiske boligpreget. Videre å bevare annekset med sin barnevernstypiske nøkternhet og tydelige preg av soveromsfløy.

Begrunnelse: Villa Rød har relativt lang historie som barnevernsinstitusjon og dokumenterer viktige trekk ved barnevernshistorien. Villa Rød representerer idealet om at barnehjem skulle være mest mulig som et vanlig hjem. Bygningen ligger i et villaområde og er dermed naturlig integrert i nærmiljøet. (Se utdyping i kompleksrapportens begrunnelse).

Villa Rød representerer også andre vesentlige elementer i barnevernshistorien: Frelsearmeens rolle i barnevernet. Institusjonstype forbeholdt jenter.

Barnevernstiltak i ikke formålsbygde lokaler.

Institusjonen representerer også barnehjem i (større) by, som historisk har vært vanlig (jf industrialiseringens sosiale problemer o. l.), men som i mindre grad er representert i dagens statlige eiendomsportefølje.

Omfang: Eksteriøret til hovedbygningen og annekset.

Interiør: Hovedbygningens inngangsparti (vindfang) og hall/trapperom med opprinnelige interiørelementer som trapp med rekkverk og dekorative elementer og opprinnelige dører og listverk.

Vernekategori: Verneklasse 1, fredning

BYGNING 12451 Villa Rød

Kompleks 13944 Villa Rød

Interiør

Interiørnr: 1

Interiørnavn: Kjøkken

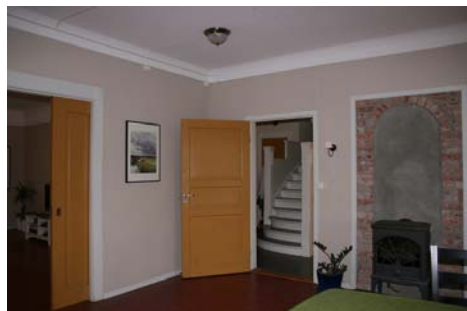
Beskrivelse: 1. etg. inneholder kjøkken, stue, spisestue og kontor/vaktrom samt gang til annekset.

Interiørnr: 2

Interiørnavn: Spisestue

Beskrivelse:

Interiørnr: 3

Interiørnavn: Stue

Beskrivelse:

Interiørnr: 4

Interiørnavn:

Inngangsparti/hall

Beskrivelse:

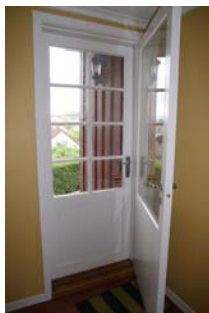
Inngangsparti/hall med trapp til 2.etg. Inngangsdører og trapperom er opprinnelig fra 1923. Det er nye gjennomgående nye overflater.

Interiørnr: 7

Interiørnavn: Annekset

Beskrivelse: Inneholder tre soverom ,bad og WC.

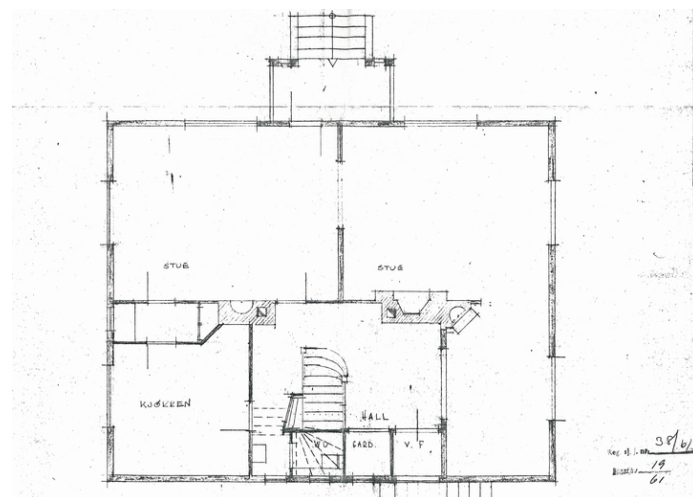
Den formålsbygde soveromsfløyen fra 1961 på høyre side. Opphavsrett: Statsbygg

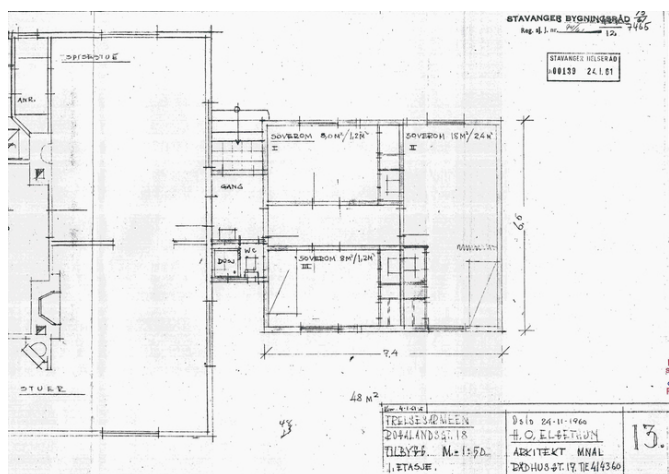
Annekset fra 1961, oppført som soveromsfløy til oppstarten av pikepensjonatet. Opphavsrett: Statsbygg.

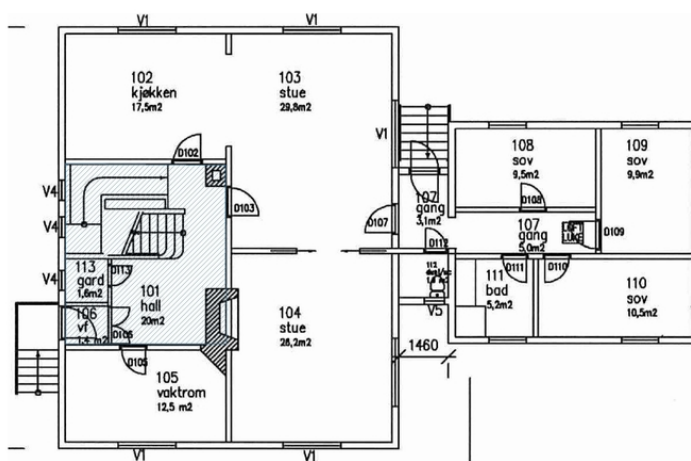
Hovedinngangen er på nordfasaden. Opphavsrett: Statsbygg.

Oppmålingstegning av 1 etg datert 20.3.1960. Opphavsrett: Statsbygg.

Plantegning av annekset datert 24.11.1960. Opphavsrett: Statsbygg.

Plantegning 1. etasje med skravur for fredet interiør. Opphavsrett: Statsbygg.

Detalj trapp som går til 2 etg fra hallen. Opphavsrett: Statsbygg.

Gang i annekset. Opphavsrett: Statsbygg.

BYGNING 12451 Villa Rød

Kompleks 13944 Villa Rød

Fasade mot hage. Opphavsrett: Statsbygg.

Inngang til annekts direkte fra hagesiden. Opphavsrett: Statsbygg.

Inngang til hall og dør til kontor. Opphavsrett: Statsbygg.

Detalj på ytterdør mot vindfang. Opphavsrett: Statsbygg.